

школи: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Рівне, 2015. 282 с.

2. Божик М. В. Професійно-прикладна фізична підготовка як ефективний засіб розвитку фізичних якостей вчителів-предметників. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2010. № 3. С. 11–14.

3. Болюбаш Я. Я. Окремі аспекти підготовки національних педагогічних кадрів. *Матеріали другої Всеук. наук. прак. конф. "Концепція підготовки спеціалістів фізичної культури в Україні*. Київ-Луцьк : Вежа, 1996. С. 16-20.

4. Огнистий А. В., Кривокульський О. І., Огниста К. М., Божик М. В. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Навчальний посібник. Тернопіль : ТНПУ, 2007. 104 с.

Галан Я.П.¹ <https://orcid.org/0000-0002-7024-5690>

Гнат Д.Л.² <https://orcid.org/0009-0001-9276-5152>

Колісник Х.-Ю. М.³ <https://orcid.org/0009-0007-7059-3437>

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

^{1,2,3} Чернівецький національний університет імені Юрія
Федьковича

Анотація. Стаття розглядає особливості впровадження олімпійської освіти в Україні, яка є однією з ключових складових гармонійного розвитку сучасного покоління. Олімпійська освіта виступає важливим фактором у пропагуванні здорового та активного способу життя, відіграючи важливу роль у фізичному вихованні та педагогіці. Аналіз сучасного олімпійського руху в Україні демонструє, як об'єднання цих аспектів сприяє формуванню всебічно розвиненого індивіда з високими загальнолюдськими якостями. Стаття спрямована на розуміння та поглиблення знань про значення олімпійської

освіти для українського суспільства та її потенціал у формуванні майбутнього нації.

Ключові слова: олімпійська освіта, впровадження, олімпізм, олімпійський рух.

Annotation. *The article explores the peculiarities of implementing Olympic education in Ukraine, which is one of the key components of the harmonious development of the contemporary generation. Olympic education serves as a crucial factor in promoting a healthy and active lifestyle, playing a significant role in physical education and pedagogy. An analysis of the modern Olympic movement in Ukraine demonstrates how the amalgamation of these aspects contributes to the formation of a well-rounded individual with high humanistic qualities. The article is aimed at understanding and deepening knowledge about the significance of Olympic education for Ukrainian society and its potential in shaping the nation's future.*

Keywords: *Olympic education, implementation, Olympism, Olympic movement.*

Актуальність теми дослідження. Олімпійська освіта – це один із впливових факторів розвитку сучасного покоління, оскільки вона є різноаспектною та охоплює різні галузі, насамперед фізичне виховання та педагогіку [2].

Олімпійська освіта відіграє роль важливого чинника, завдяки якому відбувається пропагування здорового й активного способу життя, залучення до основних засад фізичного виховання і рухової активності серед дітей. Проте окрім цього, олімпійська освіта слугує надважливим елементом у процесі патріотичного виховання дітей та допомагає створити сприятливі умови для соціально-психологічної адаптації дітей-переселенців [1; 4].

Сучасний олімпійський рух в Україні поєднує спортивні, виховні й освітні аспекти, що робить його універсальним явищем, яке сприяє гармонійному розвитку особистості, формує всебічно розвиненого індивіда, який вирізняється високими загальнолюдськими якостями [1].

У практиці роботи з олімпійської освіти дітей та молоді в даний час застосовується досить широке коло різноманітних форм і методів роботи.

Центральне місце серед них займає робота з роз'яснення та пропаганди ідей олімпізму, олімпійського руху під час навчального процесу в школах, вузах та інших навчальних закладах, і в першу чергу в рамках тих навчальних дисциплін, які безпосередньо пов'язані з областю фізичної культури і спорту (на уроках фізкультури, заняття з фізичного виховання) [2; 3].

Як відомо, нині олімпійська освіта є невід'ємною частиною олімпійського руху у світі, метою якої є залучення дітей і молоді до ідеалів і цінностей олімпізму, які орієнтовані на загальнолюдські, гуманістичні, морально-етичні цінності, пов'язані зі спортом. У наш час вона займає все більш важливе місце в системі освіти, у вихованні підростаючого покоління та поширенні олімпійського руху загалом [1; 4].

Розвиток і поширення знань про олімпійський рух і олімпійську освіту загалом в Україні здійснюється у двох відносно самостійних напрямках – загальноосвітньому та спеціально-освітньому. Спеціально-освітній напрям – це складова частина створеної в Україні системи підготовки спеціалістів для різноманітних ланок сфери фізичної культури і спорту [2].

Засади олімпійської освіти відображено в Державному стандарті початкової загальної освіти (2011 р.), навчальних програмах для учнів 1–4 і 5–11 класів (2013 р.), Концепції Загальнодержавної цільової програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки (2011 р.), Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (1994 р.), Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту (2004 р.). Вирішальним чинником для ефективної реалізації олімпійської освіти молодших школярів слугує підготовка вчителя, який має системне бачення цього процесу і готовність до його забезпечення [1].

Впровадження олімпійської освіти в Україні відбувається шляхом проведення різного роду заходів.

Україна є однією з провідних країн у популяризації олімпійського руху та олімпійської освіти, що визнано міжнародними організаціями. Це відбувається завдяки традиційним формам олімпійської освіти, проте останні дослідження доводять, що більшою мірою на це впливають інноваційні форми: різноманітні інтелектуальні вікторини, тематичні свята, конкурси, квести, різного роду науково-дослідна діяльність, тематичні ігри або заходи, олімпійські уроки і т.ін. У кожній з цих форм активно порушуються основні аспекти олімпізму, а інноваційність забезпечується завдяки використанню цих форм під час занять із застосуванням різноманітних фізичних вправ, які мають олімпійську спрямованість, що має опосередкований вплив на збільшення рухової активності та загального розвитку молодого покоління [2; 3].

Мета дослідження – полягає у дослідженні та аналізі особливостей впровадження олімпійської освіти в Україні, визначенні її ролі у формуванні гармонійно розвинутої особистості та вивченні її впливу на пропагування здорового та активного способу життя.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення наукометодичної літератури, логіко-теоретичний аналіз, компаративний аналіз, метод синтезу та систематизації, методи педагогічної діагностики.

Результати досліджень. Аналіз останніх досліджень та публікацій дає підставу стверджувати, що сьогодні Україна – один зі світових лідерів у впровадженні олімпійської освіти в навчально-виховний процес. Однак просвітницька діяльність, залучення педагогів і батьків до виховання дітей та підлітків на ідеалах олімпізму залишається актуальною [2].

Важливу роль у реалізації олімпійської освіти в процесі підготовки студентів вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту відіграє навчальна діяльність. Дослідження свідчать, що впровадження олімпійської освіти у навчальний процес студентів вузів є одним із найбільш ефективних механізмів підготовки фахівців, здатних поширювати ідеологію олімпізму своїй професійній діяльності [4].

Дослідження щодо впровадження олімпійської освіти дозволило виділити наступні напрями:

- проведення наукових досліджень з питань олімпійського спорту та олімпійської освіти;
- організація та участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, конкурсах, олімпіадах з питань олімпійського спорту та олімпійської освіти;
- впровадження олімпійської освіти у навчальний процес;
- співпраця з питань олімпійської освіти із різними установами [1; 3].

Серед засобів інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес закладів освіти можна визначити такі: заняття з фізичної культури, години здоров'я, дні здоров'я, фізкультурно-спортивні свята, проведення вікторин, конкурсів та малюнків на олімпійську і спортивну тематику [1].

Суттєвою складовою впровадження олімпійської освіти в навчальних закладах є проведення конференцій, семінарів, круглих столів, конкурсів, олімпіад з питань олімпійської освіти. Дослідження щодо діяльності профільних навчальних закладів України дозволяє відмітити, що вузи регулярно організовують та приймають участь у міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських заходах з олімпійської тематики. Однак, кількість наукових заходів, що присвячені зазначеній проблематиці в середньому по Україні становить 2-3 на рік [1].

Одним з найбільш ефективних напрямків реалізації олімпійської освіти в спеціалізованих навчальних закладах України є видавнича діяльність. Представники вузів видають методичні рекомендації та пишуть статті й тези з питань олімпійської освіти: щорічно, на базі вузу готуються 1-2 методичні рекомендації, що допомагають студентам ознайомитись з різними аспектами олімпійського спорту та олімпійської освіти. Однак, кількість публікацій із зазначеної тематики у фахових журналах галузі становить 0,7-0,9 % від загальної кількості праць [1; 2; 3; 4].

Активний розвиток олімпійського руху – одне із прогресивних явищ сучасного соціуму. Олімпізм, який складає духовну основу спортивного руху визнано як соціокультурну освіту, де закладені гуманістичні цінності: добра воля людей, їх прагнення до миру, співробітництва, взаєморозуміння. Гуманістична природа визначає його суттєвий зміст – служіння людині, особистості, суспільству [2; 4].

Висновки. Отже, олімпійська освіта, олімпійське виховання, олімпійська культура та традиція, зважаючи на серйозне поширення олімпійського руху в усьому світі, його неабияке громадське та суспільно-культурологічне значення, актуалізують проблематику його розуміння, понятійного тлумачення, а відтак – широкого використання серед різних груп дітей, дошкільнят, школярів, студентів та загалом молоді.

Список літератури.

1. Галан Я.П. (2022). Роль олімпійської освіти в патріотичному вихованні дітей в сучасних умовах. *Інноваційна педагогіка*, 47, 37-42.

2. Іваненко Г. (2021). Організаційно-методичні умови інтеграції олімпійської освіти в освітній процес студентської молоді. *Спортивна наука та здоров'я людини*, 1(5), 169-179.

3. Кострікова К. С. (2019). Олімпійські цінності у формуванні соціально-громадських компетентностей школярів нової української школи. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 3К(110), 341-345.

4. Радченко Л.О. (2014). Олімпійська освіта в навчально-виховному процесі: педагогічне значення та суспільне значення. *Молодіжний науковий вісник Східної Європи. ун-ту ім. Лесі Українки*, 14, 1-4.